

הלכות ראש השנה תשפ"ה

ערב ראש השנה

- א. יש נוהגים להתענות בערב ר"ה, ויש שמתענים רק עד חצות (צהרי) היום, או זמן מנחה גדולה.
- ב. נוהגים להחליף בביה"כ את הפרוכת, המעילים של ס"ת ומפות הבימה והעמוד ללבנים.
- ג. נוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה לכבוד החג, ולובשים בגדי יום טוב.
- ד. יש נוהגים לעשות 'התרת נדרים' בערב ר"ה (ויש בעשי"ת) בפני שלושה, שיכולים להיות קרובים זה לזה.
- ה. ראוי שאשה תמנה את בעלה שיהיה שלוחה להתיר נדריה, ויאמר הבעל בתחילה 'שנדרנו אני ואשתי' וימשיך לומר את כל הנוסח בלשון רבים. יש נשים שסומכות על אמירת 'כל נדרי שביו"כ'.
- ו. השנה ר"ה חל בימים ה' – ו'. יש להניח עירוב תבשילין [יפורט להלן] ביום רביעי ערב ר"ה, (גם מי שלא עושה מלאכה מיו"ט לשבת) שיוכל להדליק נרות שבת. [ידאג שיהיה נר שידלק 48 שעות, כדי שידליקו ממנו נרות שבת].

הדלקת נרות ותפילה

- א. יש נשים הנוהגות לברך 'שהחיינו' בהדלקת הנרות ויש נוהגות לצאת בברכת 'שהחיינו' בקידוש.
- ב. הנוהגות לברך 'שהחיינו' בהדלקת הנרות, כששומעות קידוש, יש ספק אם יענו 'אמן' (משום שיצאו ידי חובת 'שהחיינו' ועניית 'אמן' נחשבת הפסק) ולמעשה נראה שיענו 'אמן' על 'שהחיינו'.
- ג. אשה המקדשת בעצמה אינה מברכת 'שהחיינו' בקידוש, אם בירכה על הנרות.
- ד. יש מחלוקת האם מותר לבקש בקשות פרטיות בתפילות ר"ה. רוב הפוסקים מתירים לבקש.
- ה. בליל הראשון בעדות אשכנז נהוג לברך זה את זה 'לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר ולחיים טובים [ולשלום]'. בשני הימים וכן בלילה השני נוהגים לומר: 'גמר חתימה טובה' או 'חג שמח'. בני עדות ספרד נוהגים לומר: 'תזכה / תזכי לשנים רבות, נעימות וטובות'.
- ו. נוהגים לומר תשליך ביום הראשון אחרי מנחה כשרואים ים, נהר, באר או מקוה מים. אם אינו רואה, יאמר ליד ברז מים. עיקר התשליך 3 הפסוקים האחרונים בספר מיכה ["מי א-ל-ל כמוך..."].

תקיעת שופר

- א. אסור לסעוד סעודת קבע של אכילת פת לפני תקיעת שופר (כביצה פת או מזונות מפת הבאה בכיסנין). אבל טעימה כגון מזונות או פירות (בעיקר למי שחלש) מותרת (בפרט אם חש חולשה) וגם השליח צבור והתוקע רשאים לאכול.
- ב. מצוה מהתורה לשמוע את כל התקיעות מתחילתן ועד סופן, שנאמר "יום תרועה יהיה לכם".
- ג. אסור להפסיק בדיבור מעת הברכות שקודמות לתקיעות ועד לאחר תפילת מוסף, כיון שברכת התקיעות היא על כל התקיעות והדיבור נחשב להפסק.
- ד. מותר לברך ברכת 'אשר יצר' וכן מותר לומר תהילים בין התקיעות.

מנהגי סעודות ראש השנה

- א. יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חמוצים, ויש שנוהגים גם לא לאכול חריפים, אלא רק מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה מתוקה. יש נוהגים שלא לאכול אגוזים, ['אגוז' בגימטריא = 'קט'].
  - ב. מניחים על השולחן מלח, אך נוהגים לטבול חלה רק בדבש. ויש שמטבילים את הצד השני במלח.
  - ג. נוהגים לאכול את הסימנים בלילה הראשון. יש נוהגים לאכול גם בשני, ויש שאוכלים גם ביום.
  - ד. "סימנא מילתא טבא". נוהגים לאכול סימנים בר"ה. אין לאכול סימן שיש בהם חשש לחרקים.
  - ה. יש נוהגים לברך על הפירות ולאוכלם לפני נט"י ו'המוציא' ויש נוהגים לאוכלם בתוך הסעודה, וכך עדיף לנהוג, כדי שלא להיכנס לספק ברכה אחרונה. יש שנהגו לומר 'יהי רצון' גם בלילה השני.
  - ו. באכילת הסימנים מברכים ברכת 'בורא פרי העץ' על התמר שהוא קודם לרימון ולשאר הפירות.
  - ז. בקידוש לילה שני מניחים פרי חדש על השולחן ומכוונים גם עליו בברכת 'שהחיינו'. עדיף שאשה תכוון בברכת 'שהחיינו' זו לצאת חובת 'שהחיינו' על נרות היום השני שהדליקה. גם מי שאין לו פרי חדש מברך 'שהחיינו'.
  - ח. אין חובה לאכול בשר ו/או לשתות יין, אך טוב לאכול בשר וניתן גם לשתות יין.

עירוב תשילין

- א. בחג הותר לבצע מלאכת 'אוכל נפש'. כדי שיוכל לבשל ביום השני של ר"ה לשבת יש להכין 'עירוב תבשילין' ביום ד', ערב ר"ה **טרם** כניסת החג. ב'עירוב תבשילין' מערב את התבשילים שהוכנו לחג עם התבשילים שרוצים להכין לשבת וכך מותר להכין מיו"ט לשבת, משום שנחשב שהתחיל את הבישול מערב החג וכעת גומר את הבישול.
- ב. 'עירוב תבשילין' נעשה ע"י פת ותבשיל, כגון: ביצה קשה, או מנת בשר / דג, בשיעור 'כזית' (מאכל שנפחו כ-30 סמ"ק). את העירוב יש לשמור עד סיום ההכנות לשבת. נוהגים לבצוע הפת בסעודה שלישית, בצירוף ללחם משנה.
- ג. כשמניח את העירוב מברך: "... אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצָוָנוּ עַל מִצְוַת עִירוּב" ולאחר שבירך על מצות עירוב תבשילין, אומר נוסח קצר בארמית. אם אינו מבין בארמית, יאמר בעברית.
- ד. מתארח במקום שבעל הבית עושה עירוב תבשילין, יכול להניח בעצמו 'עירוב תבשילין' **ללא** ברכה. ויש אפשרות שהמארח יזכה לאורח את העירוב לפני כניסת ראש השנה, או שיעשה אותו שותף.
- ה. השוהים במלון יוצאים ב'עירוב תבשילין' שעושה המשגיח במלון, שמזכה עבור כלל האורחים.
- ז. גם מי שלא עושה מלאכה מיו"ט לשבת עליו להכין 'עירוב תבשילין' כדי שיוכל להדליק נרות שבת, או לחמם את תבשיליו על אש או פלטה לפני כניסת שבת. [ידאג שיהיה נר שידלק 48 שעות, כדי שידליקו ממנו נרות שבת].

שני ימי ראש השנה

- א. אין להכין או לבשל מיום א' של ר"ה ליום השני עד צאת הכוכבים של היום השני, [גם אם עשה עירוב תבשילין]. ניתן להתחיל את ההכנות לסעודת הלילה השני רק לאחר צאת הכוכבים.
- ב. אסורה גם כל טרחה ליום השני, כולל הוצאת אוכל קפוא מהמקפיא לסעודת ליל החג השני, וכן אין להכניס בקבוקי שתיה למקרר ולא לערוך את השולחן של הלילה השני לפני צאת הכוכבים.
- ג. בלילה שני אין להדליק את הנרות לפני צאת הכוכבים. ניתן להוסיף שמן ופתילה חדשה לכוסיות.
- ד. נוהגים לא לישון ביום ר"ה, כיון ש'הישן בר"ה מזלו ישן' (ירושלמי). לאחר חצות היום ניתן לישון.

הכנות לשבת האזינו – שבת תשובה

- א. מדליקים נרות שבת בהעברת אש בנר או גפרור מנר לנר, ויניחו לגפרור או לנר שמעביר את האש להיכבות מאליו.
- ב. אפשר להדליק מזמן פלג המנחה ועד זמן קבלת שבת.
- ג. אין להדביק את הנרות ביום טוב, וכן לא להבהב או לתקן את הפתילה וגם לא לחתוך נר לשנים.
- ד. נוהגים לומר 'שלום עליכם' בליל שבת, כבכל ליל שבת.

ברכת שנה טובה, כתיבה וחתימה טובה

שנת הצלחה, בריאות ובשורות טובות

הרב חגי ולוסקי, 052-9453811

מעוניינים להיערך לשבת עם רעיונות לפרשת השבוע?

רוצים דברי תורה לפרשת האזינו? היכנסו לקישור <https://did.li/WztZH>

לקריאה והורדת גליון תורתך שאלתי גליון תורתך שאלתי לפרשת האזינו וראש השנה תשפ"ה

בקישור <https://shaalti.co.il/?p=13716>

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל בכל יום במייל רעיון יומי על פרשת השבוע,

במשלוח המיילים 'פרשת השבוע' למייל office@shaalti.co.il

הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר ספרים

נייד 052-9453811 / מייל office@shaalti.co.il

מוזמנים לבקר באתר שלנו <https://shaalti.co.il>

לפרטים אודות ספרי תורתך שאלתי, בקישור <https://did.li/fyHCN>

'תורתך שאלתי' – הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם